

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2025-04-10

Diarienummer:
SCN-2025-00351

Handläggare:
Benjamin Jiglund

Plan för uppföljning av utförare inom egenregi

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** fastställa plan för uppföljning av utförare inom egenregi.

Ärendet

Vid socialnämndens sammanträde den 12 februari 2025 yrkade nämnden att uppdra åt förvaltningen att ta fram förslag på hur egenregi kan följas upp på liknande sätt som privata utförare senast maj 2025. Förvaltningen har utifrån det tagit fram en plan för uppföljningen av egenregi.

Socialnämndens egenregi följs i dagsläget upp i den ordinarie uppföljningen via ekonomiska bokslut, kvalitetsberättelsen, internkontrollplanen, SKR:s brukarundersökning och avvikelsehanteringen. För en mer likvärdig uppföljning behöver synkronisering ske med respektive års plan för uppföljning av privata utförare.

Beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens stab.

Föredragning

Socialnämnden har ansvar för att de biståndsbeslutade insatser som ges kommunens invånare håller hög kvalitet. Med hög kvalitet avses vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet. Genom en återkommande uppföljning säkerställer nämnden att de insatser som ges håller hög kvalitet.

En lagändring som beslutades i april 2024 fastslår att kommuner som använder sig av privata utförare för kommunala angelägenheter även ska följa upp motsvarande

utförare i egen regi. I lagrådssammanfattningen lyftes fram att *det så långt det är möjligt ska råda likvärdiga villkor för privata utförare och kommuner.*

En väsentlig skiljelinje är att en viktig del av uppföljningen av privata utförare består av efterlevnaden av det avtal som ingåtts mellan parterna. Gentemot kommunens egna verksamheter saknas ett sådant avtalsförhållande. Förvaltningen föreslår att uppföljningen av egenregin ska riktas mot lagar, förordningar och föreskrifter som gäller aktuella vårdformer och stödinsatser, i enlighet med Bilaga 1. För en så likvärdig behandling som möjligt ska planen för uppföljning av egenregin koordineras med planen för uppföljning av privata utförare för respektive år.

Barnkonsekvensanalys

Uppföljning är viktigt för att säkerställa en god kvalitet i den verksamhet som kommunen tillhandahåller sina invånare. Flera av verksamheterna har barn som målgrupp, varför uppföljningen kan påverka barn direkt. De verksamheter som har vuxna som målgrupp kan komma att påverka barn indirekt i form av barn som anhöriga eller närstående till mottagare av insatser.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga direkta ekonomiska konsekvenser om uppföljningen av egenregin kan genomföras med befintliga resurser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 10 april 2025
- Bilaga 1: Plan för uppföljning av egenregin.

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Socialförvaltningen
RapportHandläggare:
Benjamin Jiglund, Karin Allard & Sandra Thorngren

Plan för uppföljning av socialförvaltningens utförare inom egenregi

Bakgrund och syfte

Socialnämnden har ansvar för att de biståndsbeslutade insatser som ges kommunens invånare håller hög kvalitet. Med hög kvalitet avses vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet.

Socialnämnden har sedan tidigare antagit *Plan för uppföljning av privata utförare 2025*, vilken syftar till att tillgodose uppföljning och insyn i den verksamhet som lämnats över till privata utförare. Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Regeringen beslutade den 25 april 2024 om en revidering av 5 kap. 3 § i kommunallagen, vilken innebär att kommunala verksamheter ska följas upp på ett likvärdigt sätt i förhållande till utförare i privat regi.

En väsentlig skiljelinje mellan uppföljning av egenregi kontra privata utförare är det faktiska avtalsförhållandet gentemot privata utförare. Med alla privata utförare som kommunen köper tjänster av ingår kommunen avtal i form av ramavtal eller direktupphandlingsavtal. Vid uppföljning av privata utförare är efterlevnad av avtalen en viktig del i uppföljningen. Denna typ av avtalsförhållande saknas mellan beställare av insats inom myndighet och utförare i kommunens egenregi. Av denna anledning kommer fokus vid uppföljningen av egenregi riktas mot uppföljning av efterlevnaden av lagar, förordningar samt föreskrifter som reglerar socialtjänstens område.

För vårdformer som placering av barn och unga i familjehem, jourhem, stödboende, skyddat boende och hem för vård eller boende har Socialstyrelsen tagit fram föreskrifter och allmänna råd för hur dessa verksamheter ska

bedrivs. Föreskrifterna är gällande bestämmelser och de allmänna råden är rekommendationer. Dessa innefattar bland annat områdena ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, planering och egenkontroll, utredning av familjehem, bedömning och underlag inför beslut om vård. En del av föreskrifterna berör specifikt socialnämndens ansvar för barn och unga som placeras inom dessa vårdformer.

Förvaltningen har delat in uppföljningen i följande tre kategorier:

Löpande uppföljning

Förvaltningen följer inom individärendet upp uppgifter om utföraren utifrån måluppfyllelsen med insatsen. Om insatsen brister har handläggaren möjlighet att lämna in klagomål mot aktuell verksamhet eller rapportera in en avvikelse. Förvaltningen har rutiner kopplat till detta i kvalitetsledningssystemet. Den löpande uppföljningen kan även handla om synpunkter från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) utifrån myndighetens tillsynsansvar. De vårdformer som omfattas av IVOs årliga tillsyner är HVB för barn och unga, skyddade boenden som tar emot barn och stödboende för ungdomar. Insatser för vuxna har inte samma regelbundna tillsyn av IVO, men myndigheten har likväl ett tillsynsansvar och gör i regel en kontroll av verksamheter vid inkommande klagomål. Förvaltningen har i uppdrag att följa upp de tillsynsrapporter som IVO inkommer med. Månatligen redovisas ekonomiskt utfall och budget gällande egenregi för socialnämnden.

Händelsestyrd uppföljning

Utöver den löpande uppföljningen genomför förvaltningen händelsestyrda uppföljningar av utförare i egenregi. Den händelsestyrda uppföljningen sker på förekommen anledning, till exempel vid signaler om brister eller missförhållanden hos en utförare. Det kan handla om hantering av klagomål eller avvikelser av allvarlig karaktär som behöver hanteras av tjänstepersoner utanför aktuell verksamhet. Under året kommer avvikelserna gås igenom av socialförvaltningens stab för att i möjligaste mån säkerställa lika behandling av egna och externa utförare.

Särskild uppföljning

I den särskilda uppföljningen väljs ett antal verksamheter ut för en mer ingående uppföljning och ibland genomförs besök hos utföraren. Förvaltningen avser att genomföra både föransmällda och oannonserade platsbesök i vissa verksamheter. Inför den särskilda uppföljningen görs en riskbedömning av vilka områden som behöver fokuseras på. I den särskilda uppföljningen av privata utförare har bland annat bemanning valts ut som ett sådant område, varför bemanningsscheman begärts in och oannonserade platsbesök utförts under kvällstid.

Den särskilda uppföljningen av egenregi ska korreleras med områdena för uppföljning av privata utförare. Under 2025 beslutade socialnämnden om uppföljning av områdena HVB för vuxna med missbruk samt skyddat boende. Förvaltningen saknar för närvarande verksamheter inom egenregi för dessa vårdformer. Alla placeringar sker genom externa leverantörer. Planeringen för

uppföljning 2026 ligger på stödboende för vuxna med missbruk samt familjehemsvården, där kommunen har verksamheter i egen regi.

Verksamhetsområde	Särskild uppföljning 2024	Särskild uppföljning 2025	Särskild uppföljning 2026
Stödboende för vuxna med missbruk			X
Stödboende för ungdomar	X		
Behandling spelmissbruk och spelberoende	X		
HVB för vuxna med missbruk		X	
HVB barn och unga	X		
Skyddat boende		X	
Familjehemsvård			X

Redovisning

Förvaltningen kommer årligen att sammanställa en redovisning över den uppföljning som genomförts i form av en rapport, vilken presenteras för socialnämnden. Därutöver rapporteras händelsestyrda uppföljningar till socialnämnden om de beror på omständigheter som nämnden behöver bli uppmärksammas på.